

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

j. De Sacramentis Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

M. ANTONII CVCCHI IVRIS-
CONSULTI, INSTITVTIONVM IVRIS
CANONICI, LIBER III.

DE SACRAMENTIS A
Ecclesiæ,

TITVLVS I

Via mortalium conditio omniū ita cōparata est, vt longè plus caliginis, quàm lucis nostri oculi habeant in his speculandis, quæ non caduca, aut fluxa sunt, sed cælestia, & æterna, cū tamen ad illa æterna accessus aliàs nobis non pateat, quàm si ad ea mente erecta sæpè suspexerimus, ppter ea, vt imbecillitas nostra, quam maximè fieri potest, adiuuetur, & sensim animos atollere, æternaque illa contueri discamus, nec semper mentem humi defixam teneamus, diuina autoritate via adinuenta est, qua ex terrestrium rerum oculata inspectione, ad earum, quæ supra nos sunt, mente perceptā cognitionem & cogitationem pvenire possimus. Hacq; ratione septem Ecclesiæ sacramēta instituta sunt, quæ præter id, quod (vt modò diximus) supra nos docent suspicere, & efficiunt, vt animus quamvis inclusus in corpore, tamē foras emineat, longè se à corpore abstra-

hens. Sunt præterea tāquam signa & vexilla congregationis illius, quæ Ecclesia appellatur, sub quibus in vnum fideles cōgregantur. Sed & aliud nobis conferunt: nam castè à nobis, & incorruptè obseruata humilitatis & submissionis cuiusdam in nobis specimen ostendunt, ex quo efficitur, vt tū non dedignamur nos rebus infimis earum contemplatione, quæ in eis significantur, pronos & obediētes effingere, æternis digni præmijs apud Deū habeamur, quibus item sacramentis dum nostram operam integrè, & syncerè nauamus, nōsque in eis exercemus, & animum nostrum agitamus, efficitur, vt otiosi ne sedeamus, multaque malorum semina hoc pacto vitemus^a.

Est autem sacramentum corporeum quoddam elementum extrinsecus cum sensu inflitum, invisibilia & incorporalia propter similitudinem referens, & propter institutionem significans^b. Ideoque dicuntur sacramenta, quia in eis aliud videtur, aliud intelligitur: quod cernitur, speciem habet corpoream: quod percipitur, fructum habet spiritalem^c.

Ll 2

^a gl. c. institutio. de consecra. disti. 2.
Ab. in Ra. de sacra. nō iter. in fin.

^b Ab. d. R. de sacram. non iter. col. p.

^c c. qui manducat. p. ca. disti. 2.

Vnde à secretis virtutibus, vel A
facris, sacramenta dicuntur: quia
sub tegmento corporalium re-
rum diuina virtus secretius sa-
lute[m] eorundem sacramento-
rum operatur^a.

^a c. multi. S. my-
sterium. 1.
q. 1.

Sunt autem hæc septem in-
frà scripta Ecclesię sacramenta:
Baptismus, Cõfirmatio, Ordo,
Eucharistia, Pœnitentia, Matri-
monium, & Sacra vnctio. Ho-
rum tria prima characterem a-
nimę imprimunt, ideoque illa
iterari nefas est: alia verò qua-
tuor postrema, characterẽ cum
non infligant, nihil impedit,
quin iterari possint^b. Rursus
horum sacramentorum quin-
que sunt, quibus non habitis,
vel neglectis, eorũve aliquo, B
nulla homini salutis æternæ
spes esse potest: quare & Neces-
saria appellantur. Alia verò
duo, matrimonium & ordo,
quę & dignitatis dicuntur^c, li-
beræ sunt voluntatis vnicui-
que, licet vniuerso Ecclesię
corpori sint necessaria, & ta-
meti quis hæc nunquam acce-
perit, animę tamen salutem, &
gratiam diuinam sperare po-
test.

^b Ab. d. Rub.
col. 1. & 2

^c c. remisio-
nem. in fi. 1.
q. 1.

De his igitur singulis videam-
us, & primũ de Baptismo,
qui reliquis omnibus ia-
nua est & princi-
pium^d.

^d gl. c. 1. disti.
4. & c.
quocunque.
77. dist.

DE BAPTISMO,
TITVLVS II.

Baptismus tanti est mo-
menti, vt sine eo nemo
saluus esse possit, quem-
admodum Christi ip[s]us vo-
ce docemur: hoc enim crimen
ingenitum abstergitur, quod
cælestem ianuam nobis ob-
serauerat.

Est autem Baptismus exte-
rior hominum ablutio cum cer-
ta forma verborum originari-
um peccatum delens^e. Et ló-
gè maiorem vtilitatem affert
Baptismus, quàm olim Circun-
cisio afferebat, quippe per Ba-
ptismum renatus ianuam cæle-
stem sibi reſeratam inuenit, quę
circuncisio occlusa erat, quam-
vis culpa ingenita eis per Cir-
cuncisionem ipsam remittere-
tur^f.

^e gl. c. 1. 4. di-
stinctio. de
consecrat.
Thom. 1. 4.
sentent. disti.
3. q. 1.

Et duplex est Baptismus, so-
lennis & simplex: ille multas
ceremonias exigit præter ver-
bum Dei & aquã, nam & Cate-
chismos, & exorgismos, & mul-
tas preces, multasque alias so-
lennitates desiderat: hic autem
in casu necessario in vsu esse so-
let.

^f c. maiores. in
prin.

Præcipua autem in hoc sacra-
mento verba sunt hæc, EGO
TE BAPTIZO, addito san-
ctissimę trinitatis nomine^g.

^g c. 1. extr. eo.
et de cõsec.
dist. 4.

Et quãvis hoc munus bap-
tizandi sacerdotum propriũ sit,
tamen & laicus rectè & vtili-
ter necessitate exigente bap-
tizare poterit. Nec, si hæ-
reticus, vel paganus, aut Iu-
dæus